

مطالعه نگرش‌های والدگری متمرکز، اهداف و کمال‌گرایی والدینی در پدران و مادران خانواده‌های ایرانی

سیده فاطمه موسوی^۱، شهره روشنی^۲

تاریخ ارسال: ۱۴۰۱/۱۰/۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۲/۲۴

چکیده

اهداف: پژوهش حاضر با هدف مطالعه والدگری متمرکز، اهداف و کمال‌گرایی والدینی در دو گروه از پدران و مادران ایرانی انجام شد.

مواد و روش‌ها: تعداد ۷۰۶ والد (۵۳۲ مادر و ۱۷۴ پدر) به روش نمونه‌گیری دردسترس و داوطلب برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس اهداف والدینی (PGS)، پرسشنامه والدگری متمرکز (IPS) و مقیاس کمال‌گرایی والدینی (MPPQ) بودند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از اجرای آزمون t گروه‌های مستقل نشان داد که مادران به طور کلی در والدگری متمرکز و به طور خاص در سرشت‌باوری و چالش‌گری تفاوت معنی‌داری با پدران ($p < ۰/۰۵$) و پدران تفاوت معنی‌داری در فرزندمحوری با مادران داشتند ($p < ۰/۰۱$). نتایج همچنین نشان داد که پدران در رشد فرزند ($p < ۰/۰۵$) و تصویر والدینی ($p < ۰/۰۵$) از اهداف والدینی و در کمال‌گرایی در هر دو بعد معطوف به خود و معطوف به جامعه تفاوت معنی‌داری با مادران داشتند ($p < ۰/۰۵$).

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نقش ویژه پدران و مادران را در پیامدهای فرزندپروری، تمرکز بر اهداف و ارزش‌های تقویت شده با هدف شکل‌دهی به هویت اجتماعی فرزند، توجه به مسئولیت خاص پدران در پرورش فرزند با عنایت به مولفه‌های والدگری در فرهنگ ایرانی را برجسته می‌سازد.

کلیدواژه‌ها: اهداف والدینی، کمال‌گرایی والدینی، والدگری متمرکز

f.mousavi@alzahra.ac.ir

sh.rowshani@alzahra.ac.ir

^۱ . دانشیار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، پژوهشکده زنان، دانشگاه الزهراء (ع)، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ . استادیار گروه مطالعات علوم اجتماعی و توسعه پژوهشکده زنان دانشگاه الزهراء (ع)، تهران، ایران

The Study of Intensive Parenting Attitudes, Parental Goals and Parental Perfectionism in Fathers and Mothers of Iranian Families

Abstract

Objectives: The present research was conducted with the aim of studying intensive parenting, parenting goals and parental perfectionism in two groups Iranian mothers and fathers.

Methods: A total of 706 parents (532 women and 174 men) were selected to participate in the research by volunteer. The measurements were included Parenting Goals Scale (PGS), intensive parenting questionnaire (IPS) and parental perfectionism scale (MPPQ).

Finding: The results of t-test showed that mothers were significantly different from fathers in intensive parenting in general and specifically in essentialism and challenging ($p < .05$) and fathers had a significant difference in child-centered with mothers ($p < .01$). The results also showed that fathers were significantly different from mothers in child development ($p < .05$) and parental image ($p < .05$) of parental goals and perfectionism in both self-oriented and social-oriented dimensions ($p < .05$).

Conclusion: The results of this study highlight the special role of fathers and mothers in the outcomes of parenting, focusing on reinforced parenting goals with the aim of shaping the child's social identity, paying attention to the special responsibility of fathers in raising children, considering the components of parenting in Iranian culture.

Keywords: Parental burnout, parental perfectionism, intensive parenting

مقدمه

فرزندپروری یکی از حوزه‌های مهم روابط بین نسلی خانواده است و تربیت فرزند از کارکردهای مهم خانواده است. تولد فرزند در هر خانواده، صرفاً یک واقعه زیستی نیست، بلکه شکل‌دهنده شبکه‌ای از نقش‌های جدید است، به طوری که بلافاصله تغییرات نقشی مهمی در میان اعضای خانواده رخ می‌دهد. با تولد فرزند، والدین با بر عهده گرفتن نقش جدید پدر/مادر، گذار نقش مهمی را تجربه می‌کنند و این گذار نقش، به معنای مسئولیت‌ها، وظایف و انتظارات اجتماعی جدید از والدین در ارتباط با فرزند است (جعفری سیریزی و همکاران، ۱۴۰۱). گذار به والدگری و پذیرش نقش پدری/مادری یکی از بحرانی‌ترین و متحول‌کننده‌ترین رویدادها در میان تمام انتقال‌های سیستم خانواده است (مارتینز و همکاران، ۲۰۱۷). مادر یا پدر شدن مستلزم یک تغییر هویت پیچیده است، به طوری که والدین باید ضمن در نظر گرفتن درک قبلی خود از خویشتن، نقش والدینی را که به تازگی به دست آورده‌اند، با آن هماهنگ و یکپارچه کنند. برای زوج‌ها، گذار به مرحله والدینی می‌تواند پرفرازونشیب باشد، زیرا به‌طور معمول برای آن‌ها حاوی تجربه زندگی متمایزی است که نیاز به سازماندهی مجدد نقش‌ها دارند (ولچ و همکاران، ۲۰۱۹). به محض ورود به مرحله والدینی، بسیاری از زوج‌ها کاهش کیفیت رابطه و رضایت را گزارش می‌کنند (هیوز و همکاران، ۲۰۲۰؛ ولچ و همکاران، ۲۰۱۹) که اغلب ناشی از انتظارات غیرواقع‌بینانه در مورد تغییرات زندگی است که ناشی از والد شدن آنهاست (بیل و میکلسون، ۲۰۱۲) و کیفیت روابط زوجین به توانایی آنها برای مقابله و انطباق با این تغییرات عظیم بستگی دارد (کاست، ۲۰۰۴). بنابراین، درک باورهای مادران و پدران در مورد فرزندپروری به منظور کمک به انتقال روان‌تر به مرحله والدینی و روابط مثبت زوجین که به عنوان پایه‌ای برای عملکرد خانواده عمل می‌کند، حیاتی است (فوربس و همکاران، ۲۰۲۰). باورهای فرزندپروری نقش مهمی در شکل‌دهی به تعاملات والدین با فرزندان دارد و نحوه تعامل بین والدین و فرزندان نیز قوی‌ترین عامل مؤثر بر الگوهای تعاملی خانواده (سعادت و همکاران، ۱۳۹۹) و از عوامل اصلی تأثیرگذار بر پرورش شخصیت سالم فرزندان است (زند کریمی و همکاران، ۱۴۰۱). کنش‌های متقابل میان والدین و فرزندان که بلافاصله پس از تولد آغاز می‌شود، شکل‌دهنده پایه رشد روانی-اجتماعی کودک و در تمام مراحل زندگی او مؤثر است (نیلی احمدآبادی و همکاران، ۱۳۹۸). بر این اساس نوع ارتباط والدین با فرزندان نقش بسزایی در تربیت ایفا می‌کند و بهترین ملاک ارزیابی کیفیت تربیت و پرورش فرزندان است (شریعتی و صحرائی، ۱۳۹۸). بنابراین مطالعه باورهای مادران و پدران درباره فرزندپروری از جهت تأثیر آن بر نحوه تربیت و پرورش فرزندان نیز حائز اهمیت است.

ادبیات تجربی نسبتاً کمی در مورد نگرش‌های مختلف والدینی و به‌ویژه نگرش‌های والدینی پدران وجود دارد. بیشتر ادبیات فرزندپروری به جای نگرش‌های والدینی بر رفتارهای والدین تمرکز دارد و مطالعات بیشتر برای درک بهتر نگرش‌های والدینی ضروری است؛ زیرا نگرش‌های والدینی، همان باورهای مربوط به نقش والدین است که تا حد زیادی در چگونگی رفتارهای والدینی و تعامل با فرزندان نقش دارد و معمولاً بر رفتارهای والدینی مقدم است و بر آنها تأثیر می‌گذارد (وامسر-نانی و کمبل، ۲۰۲۰). لیس و همکاران (۲۰۱۳) نگرش‌های والدگری متمرکز را برخاسته از هنجارهای

^۱. Martins, C. A.

^۲. Welch, T.

^۳. Hughes, C.

^۴. Biehle, S. N., & Mickelson, K. D.

^۵. Cast, A. D.

^۶. Forbes, L. K.

^۷. Wamser-Nanney, R., & Campbell, C. L.

^۸. Liss, M.

^۹. intensive

اجتماعی توصیف کرده‌اند که نحوه تربیت افراد را تجویز می‌کند. این نگرش‌ها عبارتند از: الف) مادران ذاتاً والدین بهتری هستند، ب) والدگری قاعدتاً یک تلاش رضایتمندانه است، ج) والدین مسئول تحریک شناختی فرزندان خود هستند، د) والدگری چالش برانگیز است، و ه) نیازهای کودکان باید بر نیازهای والدین اولویت داده شود. در حالی که برخی از مطالعات مادران یا پدران را در مورد نگرش والدین متمایز نمی‌کند، هنجارهای جنسیتی ممکن است به تفاوت در نگرش والدین بر اساس جنسیت کمک کند. برای مثال، تغییرات در نحوه اجتماعی‌شدن پسران و دختران ممکن است بر نگرش‌های فرزندپروری بعدی آن‌ها تأثیر بگذارد که ناشی از انتظارات هنجارهای جنسیتی است (فوربس و همکاران، ۲۰۲۰). تحقیقات نشان داده است که مردان معمولاً والدین «خوب» را به عنوان پدر و مادری توصیف می‌کنند که از نظر مالی خانواده خود را تأمین می‌کند (چسلی، ۲۰۱۱؛ شوز و گرستل، ۲۰۰۹)؛ در حالی که زنان این پیام را دریافت می‌کنند که برای اینکه مادر خوبی باشند، باید نقش والدینی خود را بر ارضای نیازهای شخصی، رفاهی و شغلی خود اولویت دهند که بیان‌گر باورهای والدگری متمرکز است (هیز، ۱۹۹۶). مطالعات پیشین حاکی از تفاوت بین زنان و مردان در نگرش‌های والدگری متمرکز است (لانگ و همکاران، ۲۰۲۱). هم‌چنین در مؤلفه‌های والدگری متمرکز نیز تفاوت‌هایی بین زنان و مردان دیده می‌شود و از بین پنج مؤلفه نگرش والدگری متمرکز، زنان مؤلفه‌های سرشت‌باوری،^۵ کمال {والدین}،^۶ تحریک و انگیزندگی^۷ و چالش‌گری^۸ را قوی‌تر از مردان تأیید می‌کنند که امری طبیعی است؛ زیرا این یک ایدئولوژی غالب است که مادران را مسئول پیامدهای فرزند و خانواده می‌داند (فوربس و همکاران، ۲۰۲۰). علاوه بر این تحقیقات قبلی، پیش‌بینی‌های رقابتی درباره چگونگی شکل‌دهی جنسیت به نگرش‌های والدینی ایجاد می‌کند. محققانی که بر عدم تقارن جنسیتی در هنجارهای فرهنگی تأکید می‌کنند، معتقدند که فقط مادران تابع استانداردهای فرزندپروری هستند (ایشیزوکا، ۲۰۱۹). از آنجایی که مفهوم والدگری متمرکز بر فرزندمحوری و سرمایه‌گذاری کانونی شده بر فرزند تأکید دارد، مطالعات حاکی از چگونگی شکل‌دهی انتخاب‌های والدینی از میان ارزش‌های رقیب در پرورش فرزند و جهت‌دهی هنجارهای والدگری متمرکز به واسطه اهداف و ارزش‌های والدینی است (لی، ۲۰۲۱).

درک تفاوت والدین در اهداف فرزندپروری از دیگر موضوعات مهم در حوزه باورهای فرزندپروری است، زیرا این تفاوت‌ها ممکن است پیامدهای مؤثری برای والدین و فرزندان به دنبال داشته باشد. اهدافی که والدین دنبال می‌کنند می‌تواند بر رشد خودتنظیمی کودک تأثیر بگذارد، رفتارهای مسئولانه والدین را حمایت یا تضعیف کرده، خط سیر اختلافات و نیز رفاه والدین و فرزندانشان را متأثر سازد (کونتی، ۲۰۱۵)؛ دیکس، ۱۹۹۲)؛ دیکس و برانکا، ۲۰۰۳)؛ دیکس و همکاران، ۲۰۰۴)؛ هاستینگز و گروسک، ۱۹۹۸)؛ لی و ایمپت، ۲۰۱۹). به طور خاص، هنگامی که والدین اهداف معطوف به ابراز عشق، همدلی و شفقت به فرزند خود را پیگیری می‌نمایند، متعاقباً بهزیستی بیشتری را تجربه کرده، تعارض والد-فرزند را به حداقل رسانده و احساس می‌کنند که به طور پاسخگو و مؤثر نیازهای فرزندشان را برآورده

^۱ Chesley, N.

^۲ Shows, C., & Gerstel, N.

^۳ Hays, S.

^۴ Long, H.

^۵ Essentialism

^۶ Fulfillment

^۷ Stimulation

^۸ Challenging

^۹ Ishizuka, P.

^{۱۰} Lee, T. T. L.

^{۱۱} Conti, R.

^{۱۲} Dix, T.

^{۱۳} Branca, S. H.

^{۱۴} Hastings, P. D., & Grusec, J. E.

^{۱۵} Le, B. M., & Impett, E. A.

می‌کنند. در مقابل، هنگامی که والدین اهدافی که بر نگرانی‌ها و علایق خود متمرکز شده‌است را دنبال می‌کنند، بهزیستی خود را به خطر انداخته و کمتر پاسخگو می‌شوند که به صورت استفاده از کنترل و ابراز قدرت بیشتر و نیز احساس همدلی کمتر با فرزندان بروز و ظهور پیدا می‌کند. هنگامی که والدین اهدافی را دنبال می‌کنند که بر اجتماعی شدن و رشد کودک متمرکز است، در موارد اختلاف نظر بیشتر با فرزندان خود استدلال می‌کنند، با این حال چالش‌های شخصی بیشتری از جمله تعارض و احساسات منفی را نیز تجربه می‌کنند. در نهایت، زمانی که والدین اهداف ارتباطی متمرکز بر دستیابی به هماهنگی و پذیرش با فرزندان خود را دنبال می‌کنند، افزایش احساسات مثبت روزانه را گزارش می‌کنند و هنگام بروز تعارضات والد-فرزند صمیمانه‌تر همکاری می‌کنند (هاستینگز و گروسک، ۱۹۹۸؛ لی و ایمپت، ۲۰۱۹)، بنابراین با توجه به اهمیت اهداف والدین در شکل‌دهی پیامدهای مختلف برای والدین و فرزندان، درک اینکه چگونه ویژگی‌های والدین از جمله جنسیت ممکن است بر انواع اهدافی که والدین دنبال می‌کنند تأثیر بگذارد، بسیار مهم است. اگرچه مطالعات معدودی در این حوزه صورت گرفته است، همین تعداد پژوهش‌ها نشان دادند که مادران بیش از پدران به دنبال اهداف عشق و امنیت فرزند هستند، ولی مادران و پدران در پیگیری هیچیک از سه هدف دیگر شامل رشد فرزند، تصویر والدینی و پذیرش فرزند تفاوتی با هم ندارند (لی و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این، مادران به‌طور متوسط نسبت به پدران، نگرش همدلانه و تربیتی بیشتری نسبت به فرزندان دارند. به عنوان مثال، مادران انگیزه بیشتری برای متحمل شدن هزینه‌های مراقبت از فرزندان خود دارند (لی و ایمپت، ۲۰۱۹) و تمایل دارند حین بروز تعارضات والد-فرزند، بر محوریت فرزند عمل نموده و همدلانه رفتار کنند (هاستینگز و گروسک، ۱۹۹۸). مادران هم‌چنین بیشتر درگیر رفتارهای تربیتی فرزند می‌شوند (بتلی و فاکس، ۱۹۹۱) و حمایت فیزیکی و عاطفی بیشتری از فرزندان خود نسبت به پدران ارائه می‌دهند (مون و هافمن، ۲۰۰۸). بنابراین، تحقیقات به‌طور مداوم نشان می‌دهد که مادران نسبت به پدران، همدل‌تر و مراقب‌تر هستند (لی و همکاران، ۲۰۱۹). از آنجایی که والدین مسئول تعریف اهداف پیشرفت برای فرزندان و دستیابی آنها به اهداف تعریف‌شده شناخته شده‌اند، متقابلاً مسئول پیامدهای آن چون اضطراب عملکرد و کمال‌گرایی در فرزندان نیز محسوب می‌شوند، به‌گونه‌ای که انتظار اهداف عملکردی از فرزندان یا کمال‌گرایی ناکارآمد و منفی و متعاقباً مشکلات سازگاری در فرزندان ارتباط نشان می‌دهد (آبلارد و پارکر، ۱۹۹۹)، به نظر می‌رسد تعیین اهداف پیشرفت در فرزندپروری از استانداردهای بالای والدین از والدگری نشأت گرفته باشد، به‌گونه‌ای که برخی مطالعات نشان می‌دهند استانداردهای تعیین‌شده توسط والدین همه انواع اهداف موفقیت را تقویت می‌کند و نگرانی‌های کمال‌گرایانه والدین نقش واسطه بین والدگری و اهداف پیشرفت را در فرزندان ایفا می‌کند (فلچر و همکاران، ۲۰۱۲).

همان‌گونه که گفته شد کمال‌گرایی والدین نقش مهمی در چگونگی فرزندپروری دارد. امروزه والدین انتظارات بالاتری هم از رفتار والدینی و هم از رشد کودک دارند و به‌طور فزاینده‌ای نگران عملکرد خوب در تربیت فرزند هستند (ایباخ و موک، ۲۰۱۱؛ لن، ۲۰۱۸؛ نلسون و نلسون، ۲۰۱۰)؛ برخی از والدین آنقدر به پدر و مادر خوب بودن اهمیت می‌دهند که حتی هدفشان این است که والدین کاملی باشند (لین و همکاران، ۲۰۲۳). اگرچه کمال‌گرایی چند پیامد مثبت

^۱ Le, B. M.

^۲ Bentley, K. S., & Fox, R. A.

^۳ Moon, M., & Hoffman, C. D.

^۴ Ablard, K.E., Parker, W.D.

^۵ Fletcher, K. L.

^۶ Eibach, R. P., & Mock, S. E.

^۷ Lan, P. C.

^۸ Nelson, M. K., & Nelson, P. M. K.

^۹ Lin, G. X.

از قبیل افزایش مشارکت در پی دارد، اما استرس، پریشانی و به طور قابل توجهی خطر فرسودگی را در والدین افزایش می‌دهد (فوروتانی و همکاران، ۲۰۲۰؛ کاواموتو و همکاران، ۲۰۱۸؛ سورکیلا و آنولا، ۲۰۲۰؛ استانکولسکو و همکاران، ۲۰۲۰؛ اسپچگیل و همکاران، ۲۰۲۰). کمال‌گرایی به عنوان تمایل فرد به تعیین استانداردهای بسیار بالا برای خود و تلاش برای عملکرد بی‌عیب و نقص همراه با خود ارزیابی انتقادی تعریف شده است (فلت و هویت، ۲۰۰۲؛ فراست و همکاران، ۱۹۹۰). هویت و فلت (۱۹۹۱) کمال‌گرایی را به کمال‌گرایی معطوف‌به خود و معطوف به جامعه تقسیم کردند. کمال‌گرایی معطوف‌به خود با استانداردهای بسیار بالا همراه با انتقاد شدید از خود مشخص می‌شود، در حالی که کمال‌گرایی معطوف به جامعه استانداردهای بالا یا حتی غیرواقعی از طرف جامعه بر فرد را شامل می‌شود و اینکه فرد تنها با انجام این معیارها می‌تواند توسط دیگران پذیرفته شود. یافته‌ها نشان می‌دهد که کمال‌گرایی معطوف به جامعه، به‌ویژه، یک عامل خطر برای فرسودگی والدین است و هرچه سطح کمال‌گرایی معطوف به جامعه بالاتر باشد، سطح خستگی والدین از وظایف فرزندپروری بالاتر است. کمال‌گرایی معطوف‌به خود تنها با در نظر گرفتن متغیرهای زمینه‌ای و کمال‌گرایی معطوف به جامعه با فرسودگی والدینی ارتباط دارد (سورکیلا و آنولا، ۲۰۲۰). مطالعات هم‌چنین نشان می‌دهد که کمال‌گرایی متمرکز بر انتظارات جامعه نسبت به کمال‌گرایی متمرکز بر انتظارات خود پیامدهای منفی بیشتری برای بهزیستی از قبیل افزایش استرس و فرسودگی والدینی دارد (میوسن و ون لار، ۲۰۱۸). نتایج مطالعات پیشین در زمینه تفاوت کمال‌گرایی والدین بر اساس جنسیت متفاوت است. یافته‌های کارمو^۹ و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد سطوح کمال‌گرایی والدین برای پدران در مقایسه با مادران، با تفاوتی کوچک و غیرمعنادار، در همه ابعاد بالاتر بود، اما بر اساس مطالعه لی و همکاران (۲۰۱۲) پدران به طور معناداری در کمال‌گرایی والدینی خودمحور بالاتر از مادران بودند، در حالی که مادران نسبت به پدران در کمال‌گرایی والدینی معطوف به جامعه نمرات بالاتری را گزارش دادند.

با عنایت به آنچه گفته شد، از آنجایی که والدگری متمرکز با رویکرد جنسیتی به والدگری و اختصاصی دانستن این امر به مادران، آغاز شد، مطالعه این موضوع در پدران با توجه به محدودیت مطالعات و نیاز به توسعه مرزهای دانش در این حوزه، همچنین پژوهش‌های محدود و معدود در حوزه والدگری متمرکز و اهداف والدینی هم از رویکرد تفاوت‌های جنسیتی و هم از حیث مطالعه در جامعه خانواده‌محور ایرانی، مطالعه در این خصوص از حیث تفاوت‌های جنسیتی را ضروری جلوه می‌دهد. ازین‌رو، این مطالعه درصدد پاسخگویی به این پرسش است که آیا بین مادران و پدران در والدگری متمرکز، اهداف والدینی و کمال‌گرایی والدینی تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع پس‌رویدادی است. نمونه پژوهش را ۷۰۶۱ مادر و پدر ساکن استان‌های مختلف ایران (شامل: تهران، اصفهان، یزد، سمنان، ارومیه، خوزستان و ...) و دارای حداقل یک فرزند تحت مراقبت در منزل تشکیل می‌دادند که داوطلبانه از طریق لینک پژوهش وارد مطالعه شده و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند، از این تعداد ۴۰۵ نفر از استان تهران، ۵۲ نفر استان یزد، ۳۶ نفر استان سمنان، ۳۲ نفر اصفهان، ۲۸ نفر استان مازندران و مابقی به صورت پراکنده از

^۱ Furutani, K.
^۲ Kawamoto, T.
^۳ Sorkkila, M., & Aunola, K.
^۴ Stănculescu, E.
^۵ Szczygiel, D.
^۶ Flett, G. L., & Hewitt, P. L.
^۷ Frost, R. O.
^۸ Meeussen, L., & Van Laar, C.
^۹ Carmo, C.
^{۱۰} Lee, M. A.

استان‌های دیگر شامل می‌شدند. ۵۳۲ مادر شرکت‌کننده در مطالعه حاضر، دارای میانگین و انحراف استاندارد سنی $۷/۸۶ \pm$ ۳۸/۳۲ در دامنه سنی ۶۳-۱۸، میانگین و انحراف استاندارد سن ازدواج $۴/۸۹ \pm ۲۱/۸۴$ ، میانگین و انحراف استاندارد سن والد شدن $۵/۳۹ \pm ۲۵/۰۱$ ، میانگین و انحراف استاندارد طول مدت ازدواج $۸/۴ \pm ۱۶/۰۱$ ، میانگین و انحراف استاندارد تعداد سال‌های تحصیل $۵/۰۵ \pm ۱۶/۹۵$ ، با میانگین و انحراف استاندارد سن کوچکترین فرزند $۶/۸ \pm ۸/۰۱$ ، با میانگین و انحراف استاندارد سن بزرگترین فرزند $۹/۰۰۹ \pm ۱۲/۹۵$ بودند. دامنه تعداد فرزندان بین ۸-۱ فرزند بود. در این میان، ۴۶۰ مادر به صورت دووالدی، ۳۴ مادر به صورت تک‌والدی، ۱۰ مادر به شکل فرزندخواندگی، ۹ مادر به صورت چندنسلی از فرزندانشان مراقبت می‌کردند. ۲۱۹ نفر شاغل و ۳۱۱ نفر بدون فعالیت درآمدزا بودند. ۱۴۱ نفر از آنها در محله نسبتاً برخوردار، ۳۶۶ نفر در محله متوسط و ۲۰ نفر در محله غیربرخوردار زندگی می‌کردند.

۱۷۴ پدر شرکت‌کننده در پژوهش نیز دارای میانگین و انحراف استاندارد سنی $۸/۳۲ \pm ۴۱/۴$ در دامنه سنی ۲۱-۷۰، میانگین و انحراف استاندارد سن ازدواج $۵/۱۹ \pm ۲۵/۹۱$ ، میانگین و انحراف استاندارد سن والد شدن $۵/۴ \pm ۲۹/۶۶$ ، میانگین و انحراف استاندارد طول مدت ازدواج $۹/۱۱ \pm ۱۵/۳۱$ ، میانگین و انحراف استاندارد تعداد سال‌های تحصیل $۴/۶۵ \pm ۱۶/۸۶$ ، با میانگین و انحراف استاندارد سن کوچکترین فرزند $۷/۵۵ \pm ۸/۷۵$ و با میانگین و انحراف استاندارد سن بزرگترین فرزند $۹/۵۲ \pm ۱۱/۹۷$ بودند. دامنه تعداد فرزندان بین ۵-۱ فرزند بود در این میان، ۱۴۵ پدر به صورت دووالدی، ۱۳ نفر به صورت تک‌والدی، ۵ نفر به صورت فرزندخواندگی، ۱ نفر به صورت چندهمسری و ۴ نفر به صورت چندنسلی از فرزندانشان مراقبت می‌کردند. ۱۶۸ نفر از پدران، شاغل و ۶ نفر بدون فعالیت درآمدزا بودند. ۳۶ نفر از پدران در محله نسبتاً برخوردار، ۱۲۹ نفر در محله متوسط و ۷ نفر در محله غیربرخوردار زندگی می‌کردند.

ابزار سنجش، فرایند اجرای پژوهش و روش تحلیل داده‌ها

ابزارهای پژوهش عبارتند از:

نگرش‌های والدگری متمرکز^۱

این پرسشنامه توسط لیس و همکاران (۲۰۱۳) مبتنی بر مفروضه‌های مبنایی در مصاحبه کیفی با مادران (هیز، ۱۹۹۶ و وال، ۲۰۱۰^۲) توسعه داده شده است که: والدگری امری سخت و متمرکز است، زنان به طور طبیعی مراقبان بهتری نسبت به مردان هستند، والدگری باید فرزندمحور بوده، کودکان مقدس و هدیه خداوند محسوب می‌شوند. در نگرش والدگری متمرکز، فرزندپروری شامل روش‌های چندبعدی و متمرکزی است که فرزند را برانگیخته و درگیر می‌کند. این پرسشنامه شامل ۲۵ گویه در طیف لیکرت شش درجه‌ای از خیلی مخالفم (۱) تا خیلی موافقم (۶)، در پنج خرده‌مقیاس سرشت‌باوری^۴ (۸ گویه) برای نمونه «اگرچه پدران ممکن است خوب به نظر بیاند، اما بطور کلی در پرورش فرزند به اندازه مادران مهارت ندارند»، کمال^۵ (۴ گویه) برای نمونه «پدر و مادر بودن بزرگترین لذتی است که فرد ممکن است تجربه کند»، تحریک و انگیزگی^۶ (۴ گویه) برای نمونه «یافتن بهترین فرصت‌های آموزشی برای کودکان از همان اوایل پیش‌دبستانی مهم است»، چالش‌گری^۷ (۶ گویه) برای نمونه «برای اینکه یک پدر/مادر کارآمدی باشی، باید مهارت‌های زیادی را بلد باشی» و فرزندمحوری^۸ (۳ گویه) برای نمونه «نیازهای فرزندان باید قبل از نیازهای والدین مورد توجه قرار گیرند» طراحی شده است.

^۱ Intensive Parenting Attitudes Questionnaire (IPAQ)

^۲ Hays, S.

^۳ Wall, G.

^۴ Essentialism

^۵ Fulfillment

^۶ Stimulation

^۷ Challenging

^۸ Child-Centered

که دامنه نمرات آن بین ۱۵۰-۲۵ است. نمرات بالاتر به این معناست که والدین توانستند به نتیجه مورد انتظار از فرزندانشان به طور متمرکز و فشرده رسیده، آن را شکل دهند. گویه‌های ۱، ۱۶ و ۱۰ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود. همسانی درونی خرده‌مقیاس‌های پرسشنامه در مطالعه توسعه‌دهندگان آن (۲۰۱۳) در محدوده ۰/۶۸ تا ۰/۷۶ گزارش شده است. این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از روند ترجمه معکوس و تأیید روایی صوری و محتوایی آن طبق نظر صاحب‌نظران استفاده شده است. پایایی خرده‌مقیاس‌ها و کل این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر از ۰/۶۹ تا ۰/۷۷ بدست آمد.

مقیاس اهداف والدینی^۱

این مقیاس در ۱۷ گویه توسط لی و ایمپت (۲۰۱۹) برای ارزیابی اهدافی که والدین در فرزندپروری دنبال می‌کنند، با طیف لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (اصلاً مهم نیست) تا ۵ (بسیار مهم است) در ۴ خرده‌مقیاس عشق و امنیت فرزند (۵ گویه) برای نمونه «فرزندم احساس کند که دوست‌داشتنی است»، رشد فرزند (۵ گویه) برای نمونه «مطمئن شوم که فرزندم تبدیل به انسانی شایسته می‌شود»، تصویر والدین (۴ گویه) برای نمونه «بتواند در ارائه تصویر خوب از من کمک کند» و پذیرش فرزند (۳ گویه) برای نمونه «فرزندم از من نرنجد» تهیه شده است. هر خرده‌مقیاس بطور مجزا نمره گذاری می‌شود. نمرات بالاتر به این معناست که والدین در دستیابی به هر یک از اهداف موردانتظارشان از فرزندپروری موفق‌تر عمل کردند. همسانی درونی مقیاس در مطالعه سازندگان آن از ۰/۷۷ تا ۰/۹۱ و روایی همگرایی خرده‌مقیاس‌های آن با سبک فرزندپروری مقتدرانه از ۰/۱۶ تا ۰/۳۶ محاسبه شده است. این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از روند ترجمه معکوس و تأیید روایی صوری و محتوایی آن طبق نظر صاحب‌نظران استفاده شده است. پایایی خرده‌مقیاس‌های عشق و امنیت فرزند، رشد فرزند، تصویر والدینی، پذیرش فرزند و کل این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۲، ۰/۸۵، ۰/۸۳ و ۰/۸۹ بدست آمد.

پرسشنامه چندبعدی کمال‌گرایی والدینی^۲

این مقیاس خودگزارشی در ۸ گویه‌ای نسخه کوتاه پرسشنامه کمال‌گرایی والدینی چندبعدی (اسنل و همکاران، ۲۰۰۵) است که برای ارزیابی کمال‌گرایی در بافت رابطه والد-فرزندی در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از هرگز توصیفی از وضعیت من نیست (۱) تا کاملاً توصیفی از وضعیت من است (۵) در دو بعد کمال‌گرایی معطوف به خود^۳ در ۴ گویه (برای نمونه «من استانداردهای بسیار بالایی برای خودم به عنوان پدر/مادر تعیین می‌کنم») و کمال‌گرایی معطوف به جامعه^۴ در ۴ گویه (برای نمونه «تنها در صورتی یک پدر و مادر «کامل» هستم که جامعه مرا والد خوبی بدانند») تهیه شده است، هر بعد کمال‌گرایی به طور مجزا نمره گذاری می‌شود، دامنه نمرات بین ۲۰-۱ است، نمرات بالاتر نشان‌دهنده کمال‌گرایی بالای والدین از منظر خود و جامعه است. نسخه فارسی این مقیاس در نمونه‌ای از والدین ایرانی در مطالعه خانجانی و همکاران (۱۴۰۰) اعتباریابی و پایایی آن با روش آزمون مجدد ۰/۹۱ و همسانی درونی آن ۰/۹۴ گزارش شده است. در پژوهش حاضر پایایی کمال‌گرایی والدینی معطوف به خود ۰/۷۶ و کمال‌گرایی معطوف به جامعه ۰/۸۰ به دست آمد.

روش اجرای پژوهش

^۱ Parenting Goals Scale

^۲ Multidimensional Parenting Perfectionism Questionnaire (MPPQ)

^۳ Snell Jr, W. E.

^۴ self-oriented parenting perfectionism

^۵ societal-oriented parenting perfectionism

پس از دریافت کد اخلاقی پژوهش با شماره ثبت IR.ALZAHRA.REC.1401.080 از کمیته اخلاق دانشگاه الزهراء(س)، و طراحی مطالعه در محیط آنلاین (پرسا) لینک شرکت در مطالعه از طریق پلتفرم‌های شبکه اجتماعی در گروه‌های مختلف قرار گرفت و از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا چنانچه تمایلی برای شرکت در پژوهش دارند با حفظ محرمانگی اطلاعات شخصی در مطالعه شرکت کرده و پرسشنامه‌ها را تکمیل کنند، شرکت‌کنندگان در هر مرحله از پاسخگویی مایل بودند تا از مطالعه انصراف داده و از لینک خارج شوند. از آنجایی که شرکت در پژوهش به صورت آنلاین بود، ۷۰۶ نفر در مطالعه شرکت کردند و همه پرسش‌های مربوطه را پاسخ دادند. از آنجایی که انصراف در حین شرکت در مطالعه و خروج از لینک، موجب ثبت پاسخ نمی‌شد، لذا اطلاعاتی از تعداد افرادی که پرسشنامه‌ها را ناقص تکمیل کردند در دست نمی‌باشد، آنچه قابل ذکر است این است که از مجموع ۱۶۵۲ نفری که لینک مطالعه را در گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی رویت کردند، ۷۰۶ نفر در مطالعه شرکت کرده و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند.

برای تحلیل داده‌های به دست آمده و آزمون فرض‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS24 از روش‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (آزمون t گروه‌های مستقل) استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در دو گروه پدران و مادران

متغیرهای پژوهش	مادران (N=۵۲۳)		پدران (N=۱۷۴)		حداکثر-حداقل
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد	
سرشت‌باوری	۳۰/۲۰	۵/۸۲	۲۸/۷۱	۶/۲۰	۱۰-۴۲
کمال	۱۷/۱۹	۳/۰۹	۱۷/۰۶	۳/۵۲	۶-۲۴
تحریک و انگیزندگی	۲۰/۱۹	۲/۲۳	۱۹/۸۷	۲/۴۵	۱۳-۲۴
چالش‌گری	۲۴/۹۹	۳/۶۱	۲۳/۷۹	۴/۰۶	۱۰-۳۶
فرزندمحوری	۱۲	۲/۸۲	۱۲/۷۸	۲/۹۴	۴-۱۸
والدگری متمرکز (کل)	۱۰۴/۵۸	۱۱/۴۱	۱۰۲/۲۳	۱۲/۵۳	۶۸-۱۳۶
عشق و امنیت فرزند	۲۰/۸۱	۲/۸۲	۲۱/۲۳	۲/۸۹	۹-۲۵
رشد فرزند	۲۰/۶۶	۲/۹۳	۲۱/۲۴	۲/۹۳	۱۳-۲۵
تصویر والدینی	۱۰/۸۷	۲/۵۷	۱۱/۳۹	۲/۸۵	۳-۱۵
پذیرش فرزند	۱۵/۱۱	۲/۹۵	۱۵/۵۳	۳/۰۲	۶-۲۰
کمالگرایی والدینی (معطوف به خود)	۱۴/۱۸	۳/۱۸	۱۴/۷۶	۳/۰۵	۵-۲۰
کمالگرایی والدینی (معطوف به جامعه)	۱۱/۷۶	۳/۷	۱۲/۷۵	۳/۶۱	۴-۲۰

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش را در دو گروه از پدران و مادران نشان می‌دهد، این جدول نشان می‌دهد که مادران به طور کلی در همه خرده‌مقیاس‌های والدگری متمرکز نمرات بالاتری نسبت به پدران کسب کردند، این در حالی است که پدران در انواع اهداف والدینی و دو بعد کمالگرایی معطوف به خود و معطوف به جامعه نمرات بالاتری نسبت به مادران گزارش نمودند.

پس از آزمون یکسانی واریانس‌ها با آزمون لوین و تأیید یکسانی واریانس بین گروه‌ها، برای اطلاع از اینکه تفاوت بین دو گروه از حیث آماری معنی‌دار است از آزمون t گروه‌های مستقل در جدول ۲ استفاده شده است:

جدول ۲: آزمون t برای معنی دار میانگین های دو گروه از پدران و مادران در متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	t	درجه آزادی	p	تفاوت میانگین	تفاوت خطای استاندارد
سرشت باوری	۲/۸۹	۷۰۴	۰/۰۰۴*	۱/۵	۰/۵۲
کمال	۰/۴۵	۷۰۴	۰/۶۴	۰/۱۲	۰/۲۸
تحریک و انگیزختگی	۱/۶	۷۰۴	۰/۱	۰/۳۱	۰/۲
چالش گری	۳/۶۷	۷۰۴	۰/۰۰۰۱*	۱/۱۹	۰/۳۲
فرزندمحوری	-۳/۱۴	۷۰۴	۰/۰۰۲*	-۰/۷۸	۰/۲۴
والدگری متمرکز (کل)	۲/۳۱	۷۰۴	۰/۰۲*	۲/۳۵	۱/۰۲
عشق و امنیت فرزند	-۱/۷۳	۷۰۲	۰/۰۸	-۰/۴۳	۰/۲۵
رشد فرزند	-۲/۲۳	۷۰۲	۰/۰۲*	-۰/۵۷	۰/۲۵
تصویر والدینی	-۲/۲۳	۷۰۲	۰/۰۲*	-۰/۵۲	۰/۲۳
پذیرش فرزند	-۱/۶۱	۷۰۲	۰/۱	-۰/۴۲	۰/۲۶
کمالگرایی والدینی (معطوف به خود)	-۲/۰۸	۷۰۰	۰/۰۳*	-۰/۵۸	۰/۲۷
کمالگرایی والدینی (معطوف به جامعه)	-۳/۰۲	۷۰۰	۰/۰۰۳*	-۰/۹۸	۰/۳۲

جدول ۲ نشان می دهد که مادران به طور کلی در والدگری متمرکز تفاوت معنی داری با پدران دارند ($p < ۰/۰۵$, $t = ۲/۳۱$) همچنین مادران در سرشت باوری ($p < ۰/۰۵$, $t = ۲/۸۹$) با تفاضل میانگین ($\Delta = ۱/۵$) و چالش گری ($p < ۰/۰۱$, $t = ۳/۶۷$) با تفاوت میانگین ($\Delta = ۱/۱۹$) تفاوت معناداری با پدران داشته، در حالی که پدران با تفاوت میانگین ($\Delta = -۰/۷۸$) تفاوت معنی داری در فرزندمحوری با مادران داشتند ($p < ۰/۰۱$, $t = -۳/۱۴$). این جدول همچنین نشان می دهد که پدران در رشد فرزند ($p < ۰/۰۵$, $t = ۲/۲۳$) با اختلاف میانگین ($\Delta = -۰/۵۷$) و تصویر والدینی ($p < ۰/۰۵$, $t = ۲/۲۳$) با اختلاف میانگین ($\Delta = -۰/۵۲$) تفاوت معنی داری با مادران داشتند. جدول ۲ همچنین نشان می دهد که پدران در دو بعد کمالگرایی معطوف به خود ($p < ۰/۰۵$, $t = ۲/۰۸$) با اختلاف میانگین ($\Delta = -۰/۵۸$) و کمالگرایی معطوف به جامعه ($p < ۰/۰۱$, $t = ۳/۰۲$) با اختلاف میانگین ($\Delta = -۰/۹۸$) تفاوت معنی داری با مادران نشان دادند.

بحث و نتیجه گیری

تولد فرزند به عنوان شادترین و مهیج ترین رویداد زندگی همسران، در عین حال که رویدادی چالش انگیزست، تکالیف ناشی از پرورش وی، تکلیفی دشوار و دارای بار هیجانی برای والدین است (مچالیک و همکاران، ۲۰۱۵)، در این میان، فشار اجتماعی و انتظارات جامعه از والدین برای پرورش فرزند و تعریف والدگری مطلوب یکی از دلایلی است که به تقویت هیجانات منفی در والدین دامن می زند و زمینه ساز برخی هیجانات نامطلوب در فرزندان نیز می شود. تعریف استانداردهای مشخص برای والدگری در فرهنگ هایی که بر والدگری ارزش گذاری بیش تری می شود، منجر به شکل گیری

^۱Machalicek, W.

اهداف خاصی برای فرزندپروری شده و بستری برای ایجاد کمالگرایی در والدین می‌شود، مادران و پدران از بسیاری از آداب و رسوم کلان سیستم (فرهنگ) در تربیت فرزندانشان پیروی می‌کنند، هر زمینه‌ای با مضامین دقیق، عمیق و منسجم مشخص می‌شود و بایدها و نبایدهای تربیتی را در آن زمینه القا می‌کند. جنسیت یکی از حوزه‌های اصلی مضمون‌گرایی است (تکرار همان ایده فرهنگی در مکانیسم‌ها و شرایط مختلف). مفهوم مراقبت انعکاسی از سازگاری‌های والدین برای آماده‌سازی فرزندان جهت موفقیت در زمینه اجتماعی خاص آن فرهنگ است. از این‌رو، مطالعه تفاوت‌های جنسیتی و نقش جنسیت والد در زمینه فرهنگی در خور توجه است، از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف مطالعه والدگری متمرکز، اهداف و کمال‌گرایی والدینی در پدران و مادران ایرانی انجام شد.

نتایج نشان داد که مادران در همه ابعاد والدگری متمرکز به‌ویژه در بعد سرشت‌گرایی و چالش‌گری غیر از بعد فرزندمحوری تفاوت معناداری با پدران داشتند. این یافته با نتایج مطالعات لانگ و همکاران (۲۰۲۱)، فوربس و همکاران (۲۰۲۰) و ایشیزوکا (۲۰۱۹) همسوست. تاکیدات فرهنگی از یک سو و ویژگی سرشتی مادران برای مراقبت و نگهداری از فرزند موجب می‌شود تا باورهای فرزندپروری در مادران نیرومندتر از پدران باشد. ایدئولوژی غالب، مادران را مسئول برآیندهای فرزندپروری می‌داند، این موضوع به‌ویژه در فرهنگ‌های سنتی که خانواده و فرزندپروری ارزشمند تلقی می‌شود، برجسته‌تر جلوه می‌کند. این ایدئولوژی به نفع پدران، مادران را مسئول مراقبت و پرورش فرزندان دانسته و فرزندپروری و عشق به فرزند را جزئی از خصائص زنانه معرفی می‌کند و موجب می‌شود تا زنان مادری را بر دیگر نقش‌های پذیرفته‌شده خود در زندگی و اجتماع اولویت دهند. مادران بر اساس ذاتی دانستن وظیفه مراقبت و پرورش فرزند، نیازهای فرزندانشان را بر نیازهای خود مقدم دانسته، خود را وقف رسیدگی به خواسته‌های فرزند نموده، و مادری کردن را علی‌رغم تکالیف بی‌وقفه و بی‌شمار روزانه مراقبت خسته‌کننده و ملال‌آور نمی‌بینند. برنشتاین و پوتینک (۲۰۱۶) با بیان داده‌هایی از ۱۸۶ کشور اشاره می‌کنند که در اکثر قریب به اتفاق کشورها، زنان مراقبان اصلی فرزندان و مسئول پرورش آنها محسوب می‌شوند، اگرچه در کشورهای پردرآمد و توسعه‌یافته که نقش‌های جنسیتی متحول شدند و شرایط حضور زنان در اجتماع به واسطه اشتغال را فراهم کردند، الگوی والدگری و نقش‌های والدینی برابری‌جویانه هنجار نیست (گلمن^۲ و همکاران، ۲۰۰۴)، در این جوامع نیز علی‌رغم بالابودن حضور پدران برای مراقبت از فرزندان، مادران زمان بیش‌تری برای درگیر کردن فرزندان در چالش‌های محیطی و رشد شناختی و عاطفی آنها ایفا کرده، و پدران بیشتر مراقبت‌های معمول را انجام می‌دهند. از نگاه روان‌شناسی تکاملی نیز تفاوت‌های جنسیتی در هزینه‌ها و مزایای نسبی تولید در مقابل نگهداری از فرزندان نقش مهمی در درک تفاوت‌های جنسیتی در سرمایه‌گذاری والدین ایفا می‌کند (برونشتاین، ۲۰۱۶)، برخی مطالعات حاکی از تاثیر دیگر عوامل زمینه‌ای چون تحصیلات بر والدگری متمرکز هستند، برای نمونه فیچر (۲۰۲۲) نشان داد مادران با تحصیلات بالا، با احتمال بیش‌تری فرزندان را درگیر فعالیت‌هایی می‌کنند که دستاوردهای آموزشی بهینه‌ای در پی دارد و یا والدین شاغل، با برون‌سپاری امور معمول خانه و مراقبت از فرزندان، بر پیوند عاطفی و وظیفی که به رشد فرزندانشان کمک می‌کند، تمرکز بیشتری دارند (چیونگ و لیو،^۴ ۲۰۲۲). نتایج این مطالعه با عنایت به میانگین تحصیلی بالای مادران نیز همسوست. این مطالعه نشان داد پدران در فرزندمحوری نمرات بالاتری از مادران بدست آوردند. ادراک پدران از والدگری، با توجه به نیازهای فرزندان، اولویت‌دهی به ارضای خواسته‌ها و برنامه‌های فرزندان به عنوان متولیان

^۱ Bornstein & Putnick

^۲ Gelman, S. A.

^۳ Fischer, I.

^۴ Cheung, A. K. L., & Lui, L.

تأمین مالی و مایحتاج خانواده در فرهنگ ایرانی شناخته شده است. این یافته نیز با مطالعه موسوی (۱۴۰۰) و زارع‌بیدکی و همکاران (۱۴۰۰) همسوست. یافته‌های این مطالعات حاکی از اهمیت تأمین مالی خانواده و رسیدگی به نیازهای فرزندان به عنوان مسئولیت‌های پدر ایده‌آل از نگاه والدین ایرانی است. اگرچه، مفهوم والدگری متمرکز به دلیل ذاتی دانستن مفهوم مراقبت برای مادران از مطالعه بروی آنها آغاز شد، اما به دلیل تغییرات اجتماعی و روندرو به تزايد مادران حاضر در اجتماع و انتظار از پدران برای درگیر شدن در مراقبت از فرزندان، مفهوم مدرن از پدری، مضامین جدیدی از ایده‌های فرزندپروری و مراقبت را دربر گرفته و فرهنگی تخصصی از این مفهوم را به ویژه در فرهنگ‌های برابری خواه شکل داده است، از این رویکرد، پدران مشارکت بیش‌تری در مراقبت داشته، و در برخی موارد به عنوان دستیار مادران در مراقبت در نظر گرفته می‌شوند. با این حال، در فرهنگ‌هایی که مردان همچنان به نقش‌های سنتی خود وفادارند، نسخه غالب مردانگی و به تبع آن، پدری، برنامه‌ریزی بلندمدت مالی و تأمین تاحد امکان کامل نیازهای اقتصادی خانواده و فرزندان است (هنوود و همکاران، ۲۰۱۰). شاید از همین‌روست که فرزندمحوری، توجه به نیازهای فرزندان، و الویت‌قراردادن نیازهای آنها برای پدران اهمیت بیش‌تری پیدا می‌کند.

نتایج این مطالعه همچنین نشان داد پدران در اهداف والدینی در بعد رشد فرزند و تصویر والدینی نمرات بالاتری نسبت به مادران کسب کردند. این یافته از حیث تفاوت معنی‌دار در اهداف والدینی مادران و پدران با نتایج مطالعات لی و همکاران (۲۰۱۹)، لی و ایمپت (۲۰۱۹)، هاستینگز و گروسک (۱۹۹۸) همسوست، با این تفاوت، که نتایج آن مطالعات این تفاوت را در رفتارهای همدلانه، دادن امنیت و عشق به فرزند مشاهده نموده و در سه هدف مرتبط با رشد فرزند، تصویر والدینی و پذیرش فرزند تفاوتی بین دو جنس مشاهده نکردند. در فرهنگ ایرانی فرزند سرمایه روزهای واپسین عمر والدین و تداوم هویت والدین در آینده محسوب می‌شوند، لذا سرمایه‌گذاری برای تربیت فرزندان کارآمد و اثرگذار در آینده که تصویر مثبتی از والدین عرضه نمایند، وجهه همت والدین قرار می‌گیرد. پژوهش خسروی و همکاران (در دست انتشار) نشان می‌دهد که پدران ایرانی بیش از مادران به پرورش ارزش‌های اثرگذاری و خودگردانی و منحصر به فرد بودن در فرزندانشان اهمیت می‌دهند و تصویری سخاوتمند، خیرخواه و همنوا با ارزش‌های اجتماعی از آینده هویتی فرزندان خود ترسیم می‌نمایند و مطابق این تصویر، کنش‌های مرتبط با این ارزش‌ها را در فرزندانشان تقویت می‌کنند. انتظار پدران از تبدیل شدن فرزندانشان به انسان شایسته، آفریننده تجربیات اثربخش و ماندگار، و خالق موفقیت‌های متعدد در ابعاد مختلف زندگی حاکی از اهمیت آنها به رشد فرزند و تداوم بخشیدن به هویت واقعی یا ایده‌آل خود در آینده توسط فرزندانشان است، تشویق و ترغیب رفتارهای معطوف به رشد منجر به ایجاد تصویری مطلوب از والدین و احساس سربلندی از موفقیت فرزند در اجتماع برای والدین خواهد شد. سرسرام و سندو (۲۰۱۳) نیز نشان دادند رفاه، رشد و پیشرفت فرزندان الویت هدف‌گذاری پدران محسوب می‌شود، پدران موفقیت فرزندان را در کسب دستاوردهای مهم تحصیلی، کسب مهارت، حصول ارزش‌های انسانی خوب و توانایی فرزندانشان برای باقی ماندن در رقابت می‌دانند. آنها نشان دادند که مسئولیت اصلی والدین تضمین فرصتی برای رشد کامل پتانسیل‌های فرزندان به عنوان مرکز خانواده است، در این میان، پدران نسبت به مادران کمتر درگیر جنبه‌های ارتباطات روزانه و ابراز عشق هستند و خود را در بازدهی‌های شناختی و عملکردی فرزندان مشارکت می‌دهند (لمب، ۲۰۱۰^۲)، پدران به جای تمرکز بر فرزند همان‌گونه که هست، به آن‌گونه که

^۱ Henwood, K.

^۲ Sriram, R., & Sandhu, G. K.

^۳ Lamb, M. E.

باید باشد و بشود تمرکز می‌کنند و تمامی فرصت‌های لازم برای تحقق آن را در فرزندانشان مهیا می‌سازند. بخشی از این سرمایه‌گذاری در پدران محصول فرهنگی است که پدران را مسئول موفقیت‌های اجتماعی فرزندان می‌داند.

این مطالعه همچنین نشان داد پدران در دو بعد کمال‌گرایی معطوف به خود و معطوف به جامعه نمرات بالاتری نسبت به مادران کسب کردند. اگرچه مطالعات انجام‌شده در این حوزه محدود است، با این حال، همین محدود مطالعات (میوسن و ون‌لار، ۲۰۱۸؛ کارمو و همکاران، ۲۰۲۱) همسو با نتایج این مطالعه است. یافته‌های مطالعات مختلف در خصوص کمال‌گرایی معطوف به خود و معطوف به جامعه ضدو نقیض است، در حالی که اکثر قریب به اتفاق مطالعات صورت گرفته در حوزه کمال‌گرایی، بعد معطوف به جامعه را حاوی پیامدهای منفی ارزیابی نموده‌اند، اما نتایج مرتبط با کمال‌گرایی معطوف به خود را هم دارای پیامدهای مثبت و هم منفی نشان داده‌اند. از آنجایی که کمال‌گرایی معطوف به خود شامل استانداردهای شخصی بالای فرزندپروری، همراه با انگیزه درونی و تلاش برای دستیابی به درجه‌ای از موفقیت است (فلچر^۱ و همکاران، ۲۰۱۹)، برخی مطالعات به رابطه این بعد کمال‌گرایی با حس غرور، وظیفه‌شناسی و جستجوی کمال اشاره کرده‌اند (ویلیامز و کراپلی، ۲۰۱۴؛ استوبر^۲ و همکاران، ۲۰۰۹)، ازین جهت که انتظارات شخصی بالا از فرزندپروری نقش مثبتی بر خودکارآمدی و رضایت بیشتر والدین دارد (لی و همکاران، ۲۰۱۲). در این میان، برخی مطالعات به نقش جنسیت والد و جنسیت فرزند در کمال‌گرایی پرداخته و نشان دادند کمال‌گرایی در مادران با کمال‌گرایی دخترانشان بیش از پدران در ارتباط است (فراست و همکاران، ۱۹۹۱) و در برخی مطالعات نیز کمال‌گرایی در پسران را با کمال‌گرایی در پدران مرتبط دانسته‌اند (کارمو و همکاران، ۲۰۲۱)، تغییری که در پژوهش حاضر به دلیل عدم کنترل جنسیت فرزند مورد توجه واقع نشده است.

در مطالعه دیگری نشان داده شده است که زنان از کمال‌گرایی بالاتری نسبت به مردان برخوردارند، چون از عزت نفس پایین‌تری برخوردارند و بر اساس کلیشه‌های جنسیتی جامعه مبنی بر دختر خوب بودن پیوسته نگران و مضطرب تصویر ارائه‌شده از خود به دنیای بیرون‌اند (گاولیک^۳، ۲۰۱۲). با این حال، مطالعه ماسینگا و دوپریتا^۴ (۲۰۱۰) نشان داد مردان بیش‌تر نگران اشتباهات خود هستند و کمال‌گرایی بالاتری نسبت به زنان به‌ویژه در قشر با تحصیلات پایین و متوسط را گزارش نمودند. از آنجایی که کمال‌گرایی اساساً هدف‌گرا است (هاماچاک^۵، ۱۹۷۸)، فرزندپروری به عنوان حوزه‌ای از تعریف موفقیت‌ها برای تحقق اهداف موردنظر، حوزه‌ای چالش‌برانگیز است. به نظر می‌رسد در جامعه خانواده‌محور ایرانی که بر نقش پدر به عنوان رکن اصلی خانواده تأکید می‌شود، پدران در تعریف استانداردهای بالای والدگری از منظر خود و جامعه همپای مادران که به عنوان مراقبان اصلی فرزندان شناخته می‌شوند، فعال‌اند و در دستیابی به تصویری از پدر خوب برای فرزندان همسو با تعیین اهداف بالا برای رشد فرزندان، تلاش بیشتری می‌کنند، چنانچه در پژوهش موسوی (۱۴۰۰) نشان داده شد غالب مردان ویژگی‌های پدر ایده‌آل را در صفاتی چون ارائه تصویری مهربان از خود، مسئولیت در قبال خانواده و سخت‌کوشی برشمردند و تلاش‌های روزانه خود را برای تحقق این صفات جهت‌دهی می‌کردند. این یافته را دیگر یافته همین مطالعه در خصوص بالابودن نمرات پدران در اهداف والدگری چون رشد فرزند و تصویر والدینی مثبت نیز تایید می‌کند. پدران در تلاش برای داشتن تصویری مثبت از والدگری خود که با تصویر تمام و کمال جامعه از پدر

^۱ Fletcher, K.,
^۲ Williams, C. J., & Cropley, M.
^۳ Stoeber, J.
^۴ Gawlik, M. E.
^۵ Macinga, I., & Dobrita, O.

خوب در ارتباط است، استانداردهای والدینی بالایی برای خود در نظر می‌گیرند، به‌ویژه در فرهنگ‌هایی با مردانی دارای نقش سنتی، نقش پدران در تلقین ارزش‌های موفقیت در فرزندانشان برجسته‌تر نمود پیدا می‌کند (چائو و تسنگ، ۲۰۰۲).

نتایج این پژوهش نقش ویژه پدران و مادران را در پیامدهای فرزندپروری، تمرکز بر ارزش‌های تقویت‌شده با هدف شکل‌دهی به هویت اجتماعی فرزند، توجه به مسئولیت خاص پدران در پرورش فرزند با عنایت به مولفه‌های والدگری در فرهنگ ایرانی را برجسته می‌سازد.

نمونه‌گیری در زمان قرنطینه خانگی و به صورت آنلاین (به شیوه خودگزارشی) انجام شد، لذا با عنایت به اثر مطلوبیت اجتماعی، عدم کنترل جنسیت فرزند و اثر آن بر والدگری متمرکز، کمال‌گرایی والدینی، اهداف مورد تمرکز پدران/مادران، و نقش فعالیت اجتماعی-اقتصادی مادران در این فرایند از جمله محدودیت‌های طرح حاضر است که توصیه می‌شود نقش جنسیت فرزند (با عنایت به چگونگی تمرکز والدین بر اهداف موردانتظار) و وضعیت اقتصادی-اجتماعی مادران در این فرایند مورد بررسی قرار گیرد.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش در کمیته اخلاقی دانشگاه الزهراء^(س) با کد اخلاقی IR.ALZAHRA.REC.1401.080 ثبت و تمامی اصول اخلاقی پژوهش اعم از کسب رضایت شرکت‌کنندگان و دادن اطمینان از محرمانگی اطلاعات شرکت‌کنندگان انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

مسئولیت طراحی مطالعه، تحلیل داده‌ها و نگارش بخشی از پیش‌نویس مقاله با نویسنده اول؛ همکاری در طراحی پژوهش، نظارت بر اجرای پژوهش و صحت داده‌ها و تهیه بخش دیگری از پیش‌نویس مقاله بر عهده نویسنده دوم است.

تعارض منافع

نویسندگان اذعان دارند که هیچ گونه تعارض منافی در این پژوهش وجود ندارد.

تشکر و قدردانی

محققان از کلیه پدران و مادران شرکت‌کننده در پژوهش حاضر قدردانی می‌نمایند.

منابع

- جعفری سیریزی، فائزه؛ عسکری ندوشن، عباس و روحانی، علی. (۱۴۰۱). مادران و تربیت نسل؛ کاوشی انتقادی از دغدغه‌های اجتماعی مادران در رابطه با فرزندپروری. *مطالعات میان رشته‌ای در علوم انسانی*، ۱۴(۴)، ۱۵۷-۱۱۷.
- خانجانی، زینب؛ هاشمی نصرت‌آباد، تورج و پاکروان، هانیه. (۱۴۰۰). پیش‌بینی فرسودگی والدین در دوران قرنطینه کرونایی بر اساس کمال‌گرایی و عواطف مثبت و منفی والدین کودکان دبستانی. *رویش روانشناسی*، ۱۰(۸)، ۲۰۹-۲۱۸.
- خسروی، زهره؛ موسوی، سیده‌فاطمه؛ خاوری، زهرا و خاوری، مریم (در دست انتشار). مطالعه بین‌فرهنگی نگرش به نقش‌های جنسیتی، ارزش‌های والدینی و فرسودگی در والدین ایرانی و مهاجران افغان. *زن در فرهنگ و هنر*.
- زارع‌بیدکی، حمیده؛ طهماسیان، کارینه؛ پاکدامن، شهلا و داوری‌اردکانی، نگار. (۱۴۰۰). باورهای والدگری در نمونه‌ای از مادران ایرانی؛ یک مطالعه پدیدارشناسی. *راهبرد فرهنگ*، ۱۴(۵۶)، ۱۵۹-۱۸۲.
- زند کریمی، غزال؛ کربلائی حسین شالباف، زهرا و ده دست، کوثر (۱۴۰۱). تدوین و اعتباریابی برنامه آموزش فرزندپروری نوجوانان در فضای مجازی. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۳(۵۱)، ۱-۳۰.

- سعادت، نادره؛ برنجی، سحر و آقازیارتی، علی. (۱۳۹۹). بررسی نقش سبک‌های فرزندپروری مادران در پیش‌بینی مشکلات رفتاری نوجوانان. *مطالعات و تازه‌های روانشناختی نوجوان و جوان*، ۱(۱)، ۶۱-۶۹.
- شریعتی، سیدصدرالدین و صحرائی، فاطمه. (۱۳۹۸). بررسی نقش والدین در تربیت عاطفی کودک با بهره‌گیری از سیره امام رضا(ع). *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۸)، ۵۹-۸۰.
- موسوی، سیده فاطمه. (۱۴۰۰). *مطالعه والدگری ایده‌آل از منظر والدین و جامعه در خانواده‌های شهر تهران*. نهمین همایش ملی آسیب‌شناسی خانواده. دانشگاه شهید بهشتی. تهران.
- نیلی احمدآبادی، زهرا؛ باقری، فریبرز و سلیمی بجستانی، حسین. (۱۳۹۸). اثربخشی برنامه آموزشی فرزندپروری با تأکید بر نظریه انتخاب بر بهبود رابطه والد- فرزند و رضایت از زندگی مادران. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۹)، ۹۹-۱۲۲.
- Ablard, K. E., & Parker, W. D. (1997). Parents' achievement goals and perfectionism in their academically talented children. *Journal of Youth and Adolescence*, 26(6), 651-667.
- Bentley, K. S., & Fox, R. A. (1991). Mothers and fathers of young children: Comparison of parenting styles. *Psychological Reports*, 69, 320-322.
- Biehle, S. N., & Mickelson, K. D. (2012). First-time parents' expectations about the division of childcare and play. *Journal of Family Psychology*, 26(1), 36-45.
- Bornstein, M. H., & Putnick, D. L. (2016). Mothers' and Fathers' parenting Practices with Their Daughters And Sons In Low-And Middle-Income Countries. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 81(1), 60. doi: 10.1111/mono.12226.
- Carmo, C., Oliveira, D., Brás, M., & Faísca, L. (2021). The Influence of Parental Perfectionism and Parenting Styles on Child Perfectionism. *Children*, 8(9), 777.
- Cast, A. D. (2004). Well-being and the transition to parenthood: An identity theory approach. *Sociological Perspectives*, 47, 55-78.
- Chao, R. K., & Tseng, V. (2002). Parenting of Asians. In M. H. Bornstein (Ed.), **Handbook of parenting: Vol. 4, Social conditions and applied parenting** (pp. 59-93, 2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Chesley, N. (2011). Stay-at-home fathers and breadwinning mothers: Gender, couple dynamics, and social change. *Gender & Society*, 25, 642-664.
- Cheung, A. K. L., & Lui, L. (2022). Does live-in domestic help reduce unpaid household labor? The paradox of intensive parenting and domestic outsourcing. *Current Sociology*, 70(6), 921-942.
- Conti, R. (2015). Compassionate parenting as a key to satisfaction, efficacy and meaning among mothers of children with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 45, 2008-2018.
- Dix, T. (1992). Parenting on behalf of the child: Empathic goals in the regulation of responsive parenting. In I. E. Sigel, A. V. McGillicuddy-DeLisi, & J. J. Goodnow (Eds.), **Parental belief systems: The psychological consequences for children** (2nd ed., pp. 319-346). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dix, T., & Branca, S. H. (2003). Parenting as a goal-regulation process. In L. Kuczynski (Ed.), **Handbook of dynamics in parent-child relations** (pp. 167-187). Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Dix, T., Gershoff, E. T., Meunier, L. N., & Miller, P. C. (2004). The affective structure of supportive parenting: Depressive symptoms, immediate emotions, and child-oriented motivation. *Developmental Psychology*, 40, 1212-1227.
- Eibach, R. P., & Mock, S. E. (2011). Idealizing parenthood to rationalize parental investments. *Psychological Science*, 22(2), 203-208.
- Fischer, I. (2022). The role of gender ideology, intensive parenting, educational resources, and psychological well-being for parent-child reading frequency. *Journal of Family Studies*, 28(3), 1040-1057.
- Fletcher, K. L., Shim, S. S., & Wang, C. (2012). Perfectionistic concerns mediate the relationship between psychologically controlling parenting and achievement goal orientations. *Personality and Individual Differences*, 52(8), 876-881.
- Fletcher, K., Yang, Y., Johnson, S. L., Berk, M., Perich, T., Cotton, S., ... & Murray, G. (2019). Buffering against maladaptive perfectionism in bipolar disorder: The role of self-compassion. *Journal of Affective Disorders*, 250, 132-139.
- Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism and maladjustment: an overview of theoretical, definitional, and treatment issues. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (eds), **Perfectionism: Theory, Research and Treatment** (pp. 5-31). Washington, DC: American Psychological Association.

- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Blankstein, K. R., & O'Brien, S. (1991). Perfectionism and learned resourcefulness in depression and self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 12, 61–68.
- Forbes, L. K., Lamar, M. R., Speciale, M., & Donovan, C. (2022). Mothers' and fathers' parenting attitudes during COVID-19. *Current Psychology*, 41(1), 470-479.
- Frost, R. O., Lahart, C. M., & Rosenblate, R. (1991). The development of perfectionism: A study of daughters and their parents. *Cognitive therapy and research*, 15(6), 469-489.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449–468.
- Furutani, K., Kawamoto, T., Alimardani, M., & Nakashima, K. I. (2020). Exhausted parents in Japan: Preliminary validation of the Japanese version of the Parental Burnout Assessment. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2020(174), 33-49.
- Gawlik, M. E. (2012). Variables related to perfectionism. Retrieved from <https://www.mckendree.edu/academics/scholars/issue18/gawlik.htm>
- Gelman, S. A., Taylor, M. G., Nguyen, S. P., Leaper, C., & Bigler, R. S. (2004). Mother-child conversations about gender: Understanding the acquisition of essentialist beliefs. *Monographs of the society for research in child development*, i-142.
- Hastings, P. D., & Grusec, J. E. (1998). Parenting goals as organizers of responses to parent-child disagreement. *Developmental Psychology*, 34, 465–479.
- Hays, S. (1996). **The cultural contraindications of motherhood**. Yale University Press.
- Henwood, K., Shirani, F., & Coltart, C. (2010). Fathers and financial risk-taking during the economic downturn: insights from a QLL study of men's identities-in-the-making. *Twenty-First Century Society*, 5(2), 137-147.
- Hughes, C., Devine, R. T., Foley, S., Ribner, A. D., Mesman, J., & Blair, C. (2020). Couples becoming parents: Trajectories for psychological distress and buffering effects of social support. *Journal of Affective Disorders*, 265, 372–380.
- Ishizuka, P. (2019). Social class, gender, and contemporary parenting standards in the United States: Evidence from a national survey experiment. *Social Forces*, 98(1), 31-58.
- Kawamoto, T., Furutani, K., & Alimardani, M. (2018). Preliminary validation of Japanese version of the parental burnout inventory and its relationship with perfectionism. *Frontiers in Psychology*, 9, 970.
- Lamb, M. E. (2010). How do fathers influence children's development? Let me count the ways. In M. Lamb (Eds.), **The role of father in child development** (5th ed., pp. 1-26). Hoboken, NJ: Wiley.
- Lan, P. C. (2018). **Raising global families: Parenting, immigration, and class in Taiwan and the US**. Stanford University Press.
- Le, B. M., & Impett, E. A. (2019). Parenting goal pursuit is linked to emotional well-being, relationship quality, and responsiveness. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(3), 879-904.
- Le, B. M., Sakaluk, J. K., Day, L. C., & Impett, E. A. (2019). How gender, age, and socioeconomic status predict parenting goal pursuit. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(10), 3313-3338.
- Lee, M. A., Schoppe-Sullivan, S. J., & Kamp Dush, C. M. (2012). Parenting perfectionism and parental adjustment. *Personality and individual differences*, 52(3), 454-457.
- Lee, T. T. L. (2021). Social class, intensive parenting norms and parental values for children. *Current Sociology*, 00113921211048531.
- Lin, G. X., Szczygieł, D., Hansotte, L., Roskam, I., & Mikolajczak, M. (2023). Aiming to be perfect parents increases the risk of parental burnout, but emotional competence mitigates it. *Current Psychology*, 42(2), 1362-1370. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01509-w>
- Liss, M., Schiffrin, H. H., Mackintosh, V. H., Miles-McLean, H., & Erchull, M. J. (2013). Development and validation of a quantitative measure of intensive parenting attitudes. *Journal of Child and Family Studies*, 22(5), 621-636.
- Long, H., Prikhidko, A., Bendeck, A. C., & Yumusak, S. (2021). Measurement invariance of the Intensive Parenting Attitudes Questionnaire across gender and race. *Journal of Family Psychology*, 35(7), 1027–1032.
- Machalicek, W., Lang, R., & Raulston, T. J. (2015). Training parents of children with intellectual disabilities: Trends, issues, and future directions. *Current Developmental Disorders Reports*, 2(2), 110-118.
- Macsinga, I., & Dobrita, O. (2010). More educated, less irrational: Gender and educational differences in perfectionism and irrationality. *Romanian Journal of Applied Psychology*, 12(2), 79-85.

- Martins, C. A., Pinto de Abreu, W. J. C., & Barbieri de Figueiredo Fronteiras, M. C. A. (2017). Becoming a parent: The development of the parental process. *Technological and Environmental Science*, 6(4), 146–161.
- Meeussen, L., & Van Laar, C. (2018). Feeling pressure to be a perfect mother relates to parental burnout and career ambitions. *Frontiers in psychology*, 9, 2113.
- Moon, M., & Hoffman, C. D. (2008). Mothers' and fathers' differential expectancies and behaviors: Parent x child gender effects. *The Journal of genetic psychology*, 169(3), 261-280.
- Nelson, M. K., & Nelson, P. M. K. (2010). **Parenting out of control: Anxious parents in uncertain times**. New York: New York University Press.
- Shows, C., & Gerstel, N. (2009). Fathering, class, and gender: A comparison of physicians and emergency medical technicians. *Gender & Society*, 23, 161– 187.
- Snell Jr, W. E., Overbey, G. A., & Brewer, A. L. (2005). Parenting perfectionism and the parenting role. *Personality and Individual Differences*, 39(3), 613-624.
- Sorkkila, M., & Aunola, K. (2020). Risk factors for parental burnout among Finnish parents: The role of socially prescribed perfectionism. *Journal of Child and Family Studies*, 29(3), 648-659.
- Sriram, R., & Sandhu, G. K. (2013). Fathering to ensure child's success: What urban Indian fathers do?. *Journal of Family Issues*, 34(2), 159-181.
- Stănculescu, E., Roskam, I., Mikolajczak, M., Muntean, A., & Gurza, A. (2020). Parental burnout in Romania: Validity of the Romanian version of the parental burnout assessment (PBA - RO). *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2020(174), 119-136.
- Stoeber, J., Otto, K., & Dalbert, C. (2009). Perfectionism and the big five: conscientiousness predicts longitudinal increases in self-oriented perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 47, 363– 378.
- Szczygieł, D., Sekulowicz, M., Kwiatkowski, P., Roskam, I., & Mikolajczak, M. (2020). Validation of the Polish version of the Parental Burnout Assessment (PBA). *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2020(174), 137-158.
- Wall, G. (2010). Mothers' experiences with intensive parenting and brain development discourse. *Women's Studies International Forum*, 33, 253–263.
- Wamser-Nanney, R., & Campbell, C. L. (2020). Predictors of parenting attitudes in an at-risk sample: Results from the LONGSCAN study. *Child Abuse and Neglect*, 99, 104282–104282.
- Welch, T., Rouleau-Mitchell, E., Farero, A., Lachmar, E., & Wittenborn, A. (2019). Maintaining relationship quality during the transition to parenthood: The need for next generation interventions. *Contemporary Family Therapy*, 41, 211–218.
- Williams, C. J., & Croypley, M. (2014). The relationship between perfectionism and engagement in preventive health behaviours: The mediating role of self-concealment. *Journal of Health Psychology*, 19(10), 1211-1221.